

Op zoek naar duivelsnaaigaren

Fietsroute Noord-Brabant

In de natuur rond Heeze wordt hard gewerkt, maar toch voel je de rust en stilte neerdalen.

Een opwarmertje vóór het wegrijden – koud is het! – zou niet gek zijn. Heeze heeft meer dan genoeg gezellige cafeetjes, maar de route lonkt. Een mooie afwisseling van bos, hei en akkers laat de kaart zien, uitgezet als een klavertje drie met mooi Heeze als startpunt.

Al ver voor de middeleeuwen bestond de omgeving uit woeste gronden, hei, grote vennen en broekmoerassen. En juist die oude landschapkenmerken zijn weer in trek bij het Brabants Landschap, een van de vele beheerders in het versnipperde gebied. Onder hun terreintjes ook de eeuwenoude Herbertusbossen, achter Kasteel Heeze, waar je kunt dwalen door een fraaie Engelse tuin. En ten zuiden van het kasteel beheert het Landschap wei- en hooilanden waar kikkerbeet en holpijp groeit, maar ook waterviolier, dotterbloem en wataardaarbei.

Vogelaars zullen in de beekdalbosjes wielewalen, nachtegalen, tuinfluiters en bosrietzangers kunnen spotten. Wie minder goed is in vogeltjes gaat de Strabrechtse Heide op. Daar worden de pijpenstrootjes die de hei vdringen weggegrast door scha-

pen. Zo'n 580 dieren zwerven met herder Cees Kromhout over de hei. Plus twee honden die per rondje van 10 kilometer minstens zes keer zoveel kilometers afleggen.

WORSTJES

De route schampt opnieuw het randje van Heeze en dat is een heel móóí randje. Met een *plaetse*, zo'n grassig, driehoekig pleintje met wat eiken erop en de resten van een drinkpoel voor schapen. Het lijkt of de fraaie boerderijen eromheen – de luiken wijd open – dit moois goed bewaken.

Verderop ligt de Gijzenrooische Zegge, een oud cultuurlandschap dat bestaat uit een elzenbroekbos omringd door natte graslanden, en daar weer omheen een krans van oude bolle akkers waarop het Brabants Landschap gerst en haver verbouwt.

Even verderop ligt de Grootte Heide, door de A67 gescheiden van de Stratumse Heide. De Grootte Heide – mooi fietsen in dat lichtglooiende terrein – is deels omgezet in landbouwgrond. Er zijn plannen om het Groot Huisven dat daarbij verdween weer te herstellen. Waar het ooit lag, groeit aan de oevers klokjesgentiaan en kleine zonnedaauw. En net als op de Stratumse Heide woekert hier een duivels plantje. Duivelsnaaigaren wordt het genoemd, of warkruid, een draadachtige woekeraar die parasiteert

op struikheide. Er gaan geruchten dat het zou helpen tegen spontane zaadlozingen en onvruchtbaarheid. 'In Afrika raden ze mannen af om het te plukken, omdat hun jongeheer erdoor ineen zou schrompelen als ware het een uitdrogend knakworstje', meldt botanicus P. Munnik op internet.

PHILIPS VERLIEST

Verscholen tussen de bossen bij Heezerenbosch ligt Mie Pils. Het moet de gezelligste kroeg van Noord-Brabant zijn, al is fietscafé De Boswachter ook niet mis. Daar wordt niet alleen pils geschonken, er staat ook een dampende pan soep klaar. „Gratis,” zegt de ober, „mosterdsoep.”

Iets warmes gaat er wel in, de

fietstocht zit er nog niet op.

Onder de terreintjes van het Brabants Landschap ook landgoed Valkenhorst, waar de Tongelreep kraakhelder water aanvoert. Fijn voor de visarend, en ook fijn zijn de grillige oevers met rietkragen en wilgenbroekbossen waar de bruine kiekendief, de roerdomp en vele andere vogels straks weer broeden.

De Spinsterberg, even verderop, is een bijzonder verhaal. Na een brand dacht Philips het gebied tot golfbaan te kunnen omvormen, maar natuurliefhebbers bestreden dat, wonnen het proces, en nu wordt het begrast door Schotse hooglanders, de vlammenbruine vachten dampend in de kou.

Bij Leenderstrijp zitten de meeste kilometers er op. Wie in het Leenderbos heeft opgelet, zag dat rond de vennen stroken bos zijn gekapt. Moet dat nou? was misschien de eerste reactie. Maar over deze 'liefdesbanen' kunnen levendbarende hagedissen en heideblauwtjes zich voortplanten, aldus de beheerders. Dus ja, dat moet toch echt.

—Nanda Raaphorst

wat, waar & hoe

De route

Deze fietsroute is 39 km lang (in te korten tot 27 km). Hij is niet bewegwijzerd, deels wel voorzien van fietsknooppunten. De routebeschrijving is te downloaden via www.brabantslandschap.nl

Openbaar vervoer

Vanaf Rotterdam CS naar station Heeze circa 1,5 uur reizen, minimaal een keer per uur. Overstappen in Eindhoven en/of Utrecht. Station Heeze ligt 1,5 km van Kasteel Heeze, het begin van de route.

Fietsuur

Paul Tonnaer, Jan Deckersstraat 12, Heeze, 040 2265744. Zondag en maandag gesloten.

Met de auto

Gratis parkeren in Heeze.

Horeca

Onder andere in Heeze, Heezerenbosch en Leende. Tip: de fietscafés langs de route. Hut van Mie Pils, Leenderweg 1, Waalre, 040 2212892. In de winter open op ma/di/do 11-18 uur, vr/za 11-20 uur, zondag 10-23 uur. Restaurant De Boswachter, Heezerenbosch 6, Heeze, 040 2262161. Open: dagelijks vanaf 11 uur. Tevens oplaadpunt e-bikes.

Heeze's oudste bewoner

Aan het begin van de tocht, in de Herbertusbossen, bevindt zich een Engelse landschapstuin. Bij de binnengracht van Kasteel Heeze staat een boom die er nu uitziet als oude knar met ruige bultige en knoestige stam, maar in de zomer donkerrode tot dieppaarse vruchten draagt. Het is een 18de-eeuwse zwarte moerbeiboom: het oudste levende wezen van Heeze.

www.kasteelheeze.nl

Zie voor meer informatie over het Brabants Landschap (0411 622775):

www.brabantslandschap.nl

De twaalf provinciale Landschappen en het AD maken samen deze pagina. Brabants Landschap is een van de twaalf Landschappen die de natuur dichtbij huis veiligstellen voor de toekomst. Dat kan mede dankzij de steun van een groot aantal donateurs en de Postcode Loterij.

Sneeuwwit: De schaapskooi op de Plaetse in Heeze herbergt zo'n zeshonderd Kempische heideschapen. In het midden Kasteel Heeze, rechts de Hut van Mie Pils. FOTO'S COR DE KOCK